

Téma: GLOBÁLNÍ SVĚT

Ročník: 9.

Časová dotace: 45 minut

RVP (kde se téma nachází): Výchova ke zdraví – hodnota a podpora zdraví – podpora zdraví a její formy

Mezipředmětové vztahy: občanská výchova, zeměpis, dějepis

Místo realizace: třída

Literatura: Janošková, D. Čabalová, D.: Občanská výchova, rodinná výchova (učebnice) pro základní školy a víceletá gymnázia, FRAUS, Plzeň 2006.

Učební pomůcky: tužka, sešit, atlas, pracovní list, internet

Cíle vyučovací hodiny:

Vědomosti: vysvětlení nových pojmů, vysvětlení problematiky globálních problémů, globalizace, možné důsledky činností člověka – společenské a ekologické problémy lidstva, pojmy intolerance, rasismus

Dovednosti: uvědomit si problémy dnešního světa a jak jedinec ovlivňuje budoucnost lidstva, zamyslet se nad populační explozí a následky našeho chování, umět se orientovat v demografických údajích na mapě

Postoje: vyjádření svých názorů ohledně regulace porodnosti, upevnění odmítavého postoje k intoleranci, rasismu a xenofobii, upevnění odmítavého postoje k znečištění Země

Klíčové kompetence: Kompetence komunikativní, Kompetence k učení, Kompetence sociální a personální, Kompetence k řešení problému

Obsah

Učivo: Globální svět – problémy současného světa, ohrožené životní prostředí, příliš mnoho lidí – příliš problémů

Pojmy opěrné (žák je zná, měl by je znát): Země, populační exploze, ekologie, terorismus, rasismus

Pojmy nové (souvisí s obsahem učiva): ekologická stopa, xenofobie, intolerance, globalizace

Výuková metoda: výklad, diskuze, práce na pracovních listech

Scénář hodiny

I. Úvod (10 minut)

Organizace, opakování předešlého učiva, seznámení s obsahem hodiny - motivace.

II. Hlavní část (30 minut) – expozice, fixace

EXPOZICE:

PROBLÉMY SOUČASNÉHO SVĚTA

Každý den se setkáváme s různými problémy, které mohou být běžné nebo závažné.

„Jaké jsou pro vás problémy běžné a závažné?“

Problémy současného světa můžeme dělit na:

1. Společenské problémy
2. Ekologické problémy

Dají se také rozlišit na:

1. lokální – týkají se jedinců, malých skupin nebo určitého místa
2. globální – jedná se o problémy ohrožující naši planetu a tím i celé lidstvo

Globální problémy mohou vznikat v důsledku zásahů člověka do přírody nebo netolerance mezi lidmi.

Netolerance se může projevit různým způsobem:

1. rasismus – nepřátelské chování, postoje vůči jedincům jiné rasy, může to přerůst i v státní ideologii (nacismus)
2. xenofobie – chorobný strach z cizinců nebo z cizího prostředí
3. nábožensky podmíněná netolerance

OHROŽENÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Každý člověk se snaží žít v co největším pohodlí a zvyšovat si svůj životní standard. Toto vše se děje na úkor zdraví a dalších generacím.

Je zvláštní, že každý živočich má pud sebezáchovy, ale člověk svým nezodpovědným chováním ohrožuje sám sebe.

Ekologické globální problémy:

- globální oteplování
- kontaminace půdy a vod
- znečištění ovzduší
- nedostatek kyslíku
- nedostatek energetických zdrojů

„Jak můžete svým jednáním pomoci k nápravě zmíněných globálních problémů?“

Vyspělé země usilují o tzv. trvale udržitelný rozvoj. Jedná se o snahu pokroku v oblasti hospodářství a společnosti – cílem je zachovat budoucím generacím vysoký životní standard a zároveň zanechat životní prostředí v nezměněné podobě.

PŘÍLIŠ MNOHO LIDÍ – PŘÍLIŠ PROBLÉMŮ

Jeden z největších problémů je dnes růst počtu obyvatel naší planety.

Vývoj počtu obyvatel na Zemi:

10 000 let př. Nl. - Kolem 1 milionu

Počátek 19. století – 1 miliarda

Počátek 20. století – 2 miliardy obyvatel

Roku 2000 – přes 6 miliard

Země neživí více jak 10 miliard lidí.

„V kterém roce si myslíte, že lidstvo dosáhne kritické hranice 10 miliard obyvatel?“

Díky populační explozi vznikají ekologické i společenské globální problémy.

Některé země se snaží počet obyvatel regulovat.

„Co si myslíte a víte o politice jednoho dítěte v Číně?“

Pojem „ekologická stopa“:

Jde o plochu země, kterou člověk ročně potřebuje k zajištění zdrojů a k likvidaci odpadů. Každý člověk na Zemi svým životním stylem zanechá jinak velkou ekologickou stopu – největší zanechá Američan, nejmenší obyvatel chudých afrických států (př. Etiopan, Somálec), stopa Čechů je v pásmu průměru.

Rozdíl mezi chudými a vyspělými státy je obrovský. Obyvatelé vyspělých států spotřebují více zdrojů než skutečně potřebují, lidem z chudých států stačí k životu jen málo.

„Myslíte si, že my, obyvatelé ČR žijeme na úkor budoucnosti?“

Velkým problémem jsou válečné konflikty. V posledních letech se do popředí dostal i světový terorismus.

„Jaké důvody mohou mít teroristé ke svým činům?“ Přijdou vám důvody racionální?“

FIXACE:

- práce na pracovních listech

- žáci shrnou svoji činnost na pracovních listech

III. Závěr (5 minut)

Zadání domácího úkolu – najít dle Atlasu 10 států s největším nárůstem obyvatel za posledních 20let

Rozdání teorie týkající se globálního světa a jeho problémů

Poděkování za pozornost a aktivitu v hodině ☺

PRACOVNÍ LIST (GLOBÁLNÍ SVĚT)

1. Doplněte dle potřeby zkratku, celý český název nebo oblast činnosti:

<u>Zkratka:</u>	<u>Celý název:</u>	<u>Oblast činnosti:</u>
OSN	.....	Zachování světového míru a bezpečí, zajištění mezinárodní spolupráce
NATO	SEVEROATLANTICKÁ ALIANCE	.....
.....	SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE	Koordinování světového veřejného zdraví
UNICEF	DĚTSKÝ FOND OSN	.....
UNESCO	.....	Aktivně koordinuje oblast výchovy, vědy a kultury

2. Najděte na internetu provázanost výše uvedených organizací!

3. Najděte na internetu aspoň 3 oblasti činnosti české inspekce životního prostředí.
Pod jaké ministerstvo inspekce patří?

4. Napište druhy odpadu, které je možné recyklovat.

K druhu odpadu napište barvu používaných kontejnerů a co sem patří a co ne.

